

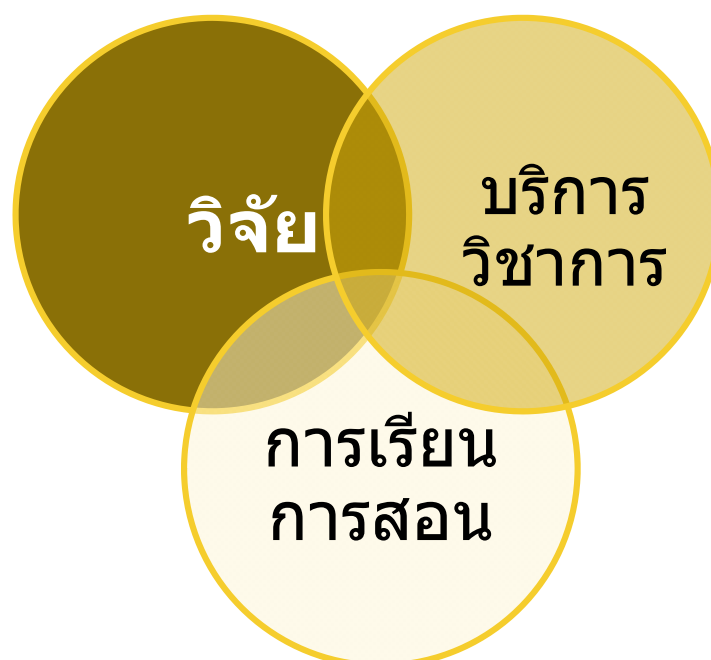
งานวิชาการเพื่อสังคม Socially-engaged Scholarship (SeS)

ศ. ดร. ปิยะวัติน บุญขหลง

สถาบันคลังสมองของชาติ
31 กรกฎาคม 2556

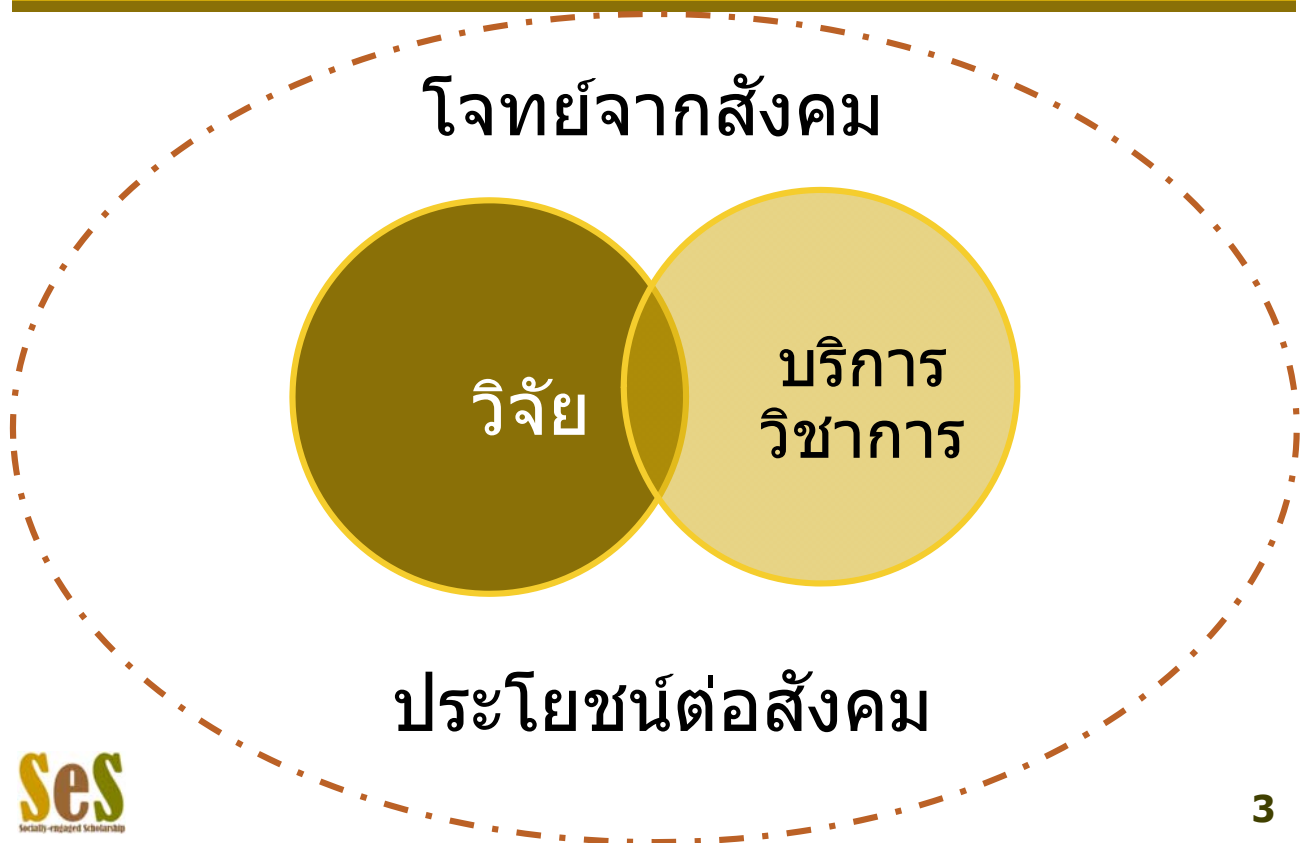

อะไรคือ "วิชาการ"?

"วิชาการ"

อะไรคือ “วิชาการเพื่อสังคม”?

สถานการณ์ปัจจุบัน

งานวิจัยในมหาวิทยาลัยถูกมองว่าไม่สามารถตอบปัญหาของสังคมได้

งานบริการวิชาการไม่ได้สร้างความรู้ใหม่

“มหาวิทยาลัยอยู่ในโลกของตัวเอง”

“ความรู้ใหม่ + Impact ต่อสังคม”

Boyer, 1990 Scholarship Reconsidered

1. Scholarship of
Discovery
(Research)

2. Scholarship of
Integration
(Synthesis)

The forms of "Scholarship"

3. Scholarship of
Application
(Utilization)

4. Scholarship of
Teaching
(Knowledge
transfer)

5

www.knit.or.th

"The Scholarship of Application"

To move beyond "Outreach" and one-way
"Knowledge Transfer" towards "Collaboration"

Knowledge Society 1.0 : "Researchers as
knowledge producer"

Knowledge Society 2.0 : "Knowledge
production at the place of application"

Quality? Peers? Third-party platform (**journals**)

6

www.knit.or.th

"เหตุใดนักวิชาการในมหาวิทยาลัยจึงไม่ทำงานวิชาการเพื่อสังคม?"

การสำรวจพบว่า สาเหตุ 4 ลำดับแรกคือ

1. ไม่เห็นว่าเป็น "วิชาการ" ที่ดี

2. ไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

3. ไม่มีพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาที่ดี

4. ไม่มีเวลา (มีภาระงานอื่นมาก)

ในขณะเดียวกัน สังคม...

ไม่เชื่อว่ามหาวิทยาลัยจะช่วยเหลืออะไรได้

ไม่มีช่องทางจะเข้าถึงมหาวิทยาลัยได้สะดวก

ไม่มีทรัพยากรพอที่จะมาร่วมลงทุน ทำให้ต้องเป็นผู้รับด้านเดียว

ไม่มีกระบวนการที่จะกำหนด needs และ priorities ให้ชัดเจน

The Three-pillar Strategy

**Structural Part : Policy,
Regulations, etc.**

**Institutional part :
strategic
alignment, training,
CoP, etc.**

**External Enabler
: journals,
media,
university
ratings, etc.**

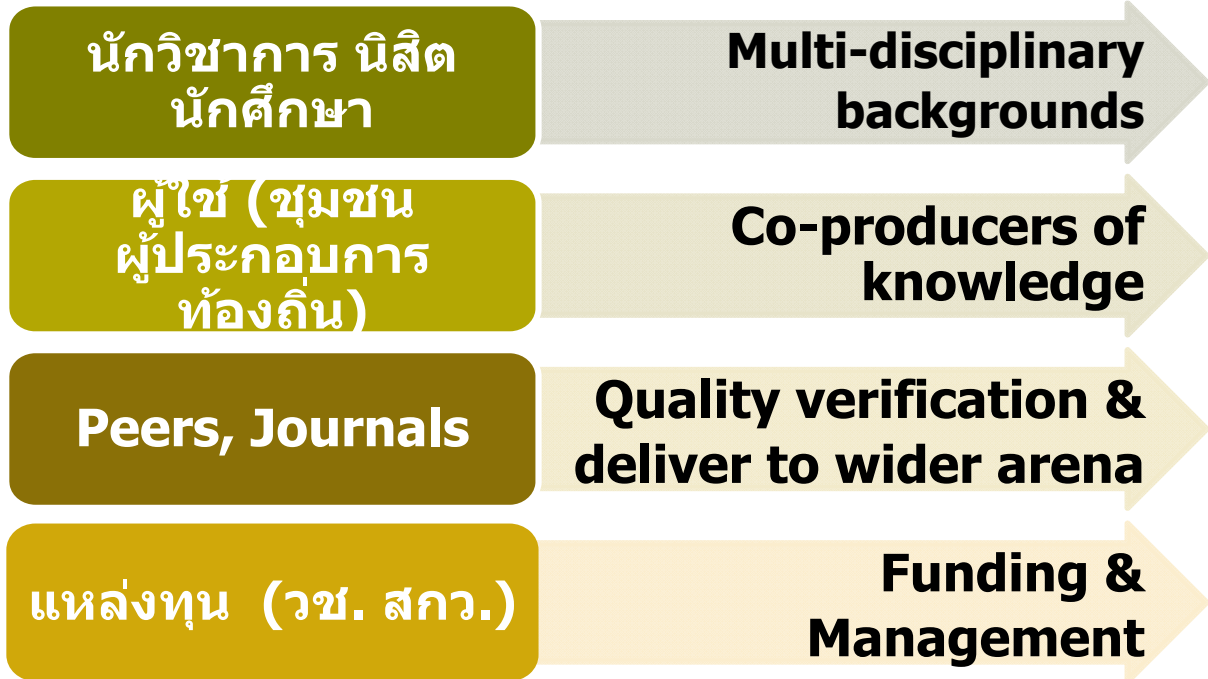
9

www.knit.or.th

“ระบบนิเวศ” ของงานวิชาการ

Who is involved?

ผลงานวิชาการรับใช้สังคม
สำหรับใช้เสนอประกอบการพิจารณา
กำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

หลักการและกรอบแนวคิด

๑. มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน
๒. คุณภาพของผลงานไม่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ปัจจุบัน
๓. กระบวนการพิจารณามีความเหมาะสมกับลักษณะของผลงาน

13

ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว จึงเห็นควรให้เพิ่มเติม “ผลงานวิชาการรับใช้สังคม” **เป็นผลงานอีกประเภทหนึ่ง** ซึ่งเทียบเท่ากับผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการในลักษณะอื่น ไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน

เหตุผลที่กำหนดให้เป็นผลงานอีกประเภทหนึ่ง เนื่องจากผลงานวิชาการรับใช้สังคมมีลักษณะเฉพาะ จำเป็นต้องกำหนดค่านิยามรูปแบบ และลักษณะการเผยแพร่ให้ชัดเจน รวมทั้งแนวทางการประเมินคุณภาพก็มีความแตกต่างจากผลงานอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นที่การนำความรู้ความเชี่ยวชาญไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์หรือผลกระทบในทางบวกต่อชุมชนหรือสังคม

14

สาระสำคัญของประกาศฯ

๑. ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ใช้ในการเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จะต้องมึลักษณะเป็นผลงานเชิงวิชาการที่ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนอย่างน้อย ๑ สาขาวิชา และปรากฏผลที่สามารถประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านต่อชุมชนหรือสังคม

15

สาระสำคัญของประกาศฯ (ต่อ)

๒. รูปแบบการเสนอผลงานฯ จะต้องจัดทำเป็นเอกสาร โดยมีคำอธิบาย/ชี้แจงโดยชัดเจน ในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้
- สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
 - การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย
 - กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
 - ความรู้ความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น
 - การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว
 - การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
 - แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป

16

ตารางแสดงการปรับปรุงร่างประกาศฯ และเอกสารแนบท้ายประกาศฯ

คณะทำงานฯ	อ.ก.พ.อ.วิชาการฯ
<p>-ลักษณะคุณภาพ</p> <p>ระดับดี มีการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ชัดเจน มีการระบุปัญหาหรือความต้องการโดยการมีส่วนร่วมของ สังกคกลุ่มเป้าหมาย มีการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ ความรู้ที่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น หรือทำความเข้าใจสถานการณ์ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น อย่างเป็นที่ประจักษ์ หรือก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนหรือ สังกคนั้น</p>	<p>-ลักษณะคุณภาพ</p> <p>- ไม่แก้ไข -</p>

ตารางแสดงการปรับปรุงร่างประกาศฯ และเอกสารแนบท้ายประกาศฯ

คณะทำงานฯ	อ.ก.พ.อ.วิชาการฯ
<p>-ลักษณะคุณภาพ (ต่อ)</p> <p>ระดับดีมาก ใช้เกณฑ์เดียวกับระดับดี และต้องสามารถ นำไปใช้เป็นตัวอย่าง ในการแก้ไขปัญหา หรือทำความเข้าใจ สถานการณ์ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่าง เป็นที่ประจักษ์ หรือก่อให้เกิดการพัฒนาให้กับสังคอื่นได้ หรือ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายในระดับจังหวัดหรือ ประเทศอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>ระดับดีเด่น ใช้เกณฑ์เดียวกับระดับดีมาก และต้องส่งผล กระทบต่อสังคหรือแวดวงวิชาการอย่างกว้างขวาง เป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ หรือได้รับ รางวัลจากองค์กรที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ เช่น UNESCO WHO UNICEF เป็นต้น</p>	<p>-ลักษณะคุณภาพ (ต่อ)</p> <p>- ไม่แก้ไข -</p>